

ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КОМЕНТАР

*За загальною редакцією доктора юридичних наук
Гиренко Інни Володимирівни*

СТАНОМ НА 3 ЛЮТОГО 2020 РОКУ

Київ
ВД «Професіонал»
2020

УДК 349.4(477)
ББК 67.9(4Укр)
Н 34

**Земельний кодекс України. Науково-практичний коментар. Станом на
Н 34 3 лютого 2020 року.** / За заг. ред. Гиренко І. В. – К.: Видавничий дім
«Професіонал», 2020. – 932 с.

ISBN 978-966-370-354-1

Даний Науково-практичний коментар до Земельного кодексу України не є офіційним тлумаченням чинного законодавства України, носить рекомендаційний характер і пропонується для використання судьями, прокурорами, слідчими, детективами, адвокатами та спеціалістами в галузі земельного законодавства для використання в практичній роботі.

УДК 349.4(477)
ББК 67.9(4Укр)

ISBN 978-966-370-354-1

© Видавничий дім «Професіонал», 2020.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Банах Сергій Володимирович — кандидат юридичних наук, декан юридичного факультету Тернопільського національного економічного університету;

Галунько Валентин Васильович — доктор юридичних наук, професор, директор Науково-дослідного Інституту Публічного права;

Гиренко Інна Володимирівна — доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри Національного університету біоресурсів і природокористування;

Головченко Людмила Миколаївна — кандидат юридичних наук, заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, заслужений юрист України;

Григоренко Анатолій Володимирович — адвокат;

Григоренко Людмила Степанівна — адвокат;

Журавель Валентина Іванівна — кандидат юридичних наук, суддя Верховного Суду;

Журавльов Дмитро Володимирович — доктор юридичних наук, доцент, перший заступник директора Інституту права та післядипломної освіти Міністерства юстиції України, заслужений юрист України, голова науково-експертної ради при Підкомітеті з питань запобігання та протидії політичній корупції Верховної ради України;

Ковальчук Андрій Трохимович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри правосуддя Державного університету та технологій;

Куліш Анатолій Миколайович — заслужений юрист України, доктор юридичних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту права Сумського державного університету;

Оніщенко Наталія Миколаївна — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, академік Національної академії правових наук України, завідувач відділу теорії держави і права Інституту держави і права імені В. М. Корецького. Голова секції науково-консультативної ради при Вищому адміністративному суді України;

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, директор Департаменту регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Сіроха Дмитро Ігорович — кандидат юридичних наук, доцент кафедри трудового права та права соціального забезпечення Київського національного університету імені Тараса Шевченка;

Чижмарь Катерина Іванівна — доктор юридичних наук, заслужений юрист України, Голова редакційної ради Науково-практичного журналу «Право та юстиція»;

Чижмарь Юрій Васильович — доктор юридичних наук.

ВВЕДЕННЯ

Проведення заходів по реформуванню сільськогосподарського сектору економіки було започатковано Україною ще за часів Радянського Союзу, в склад якої в той час входила Україна. Необхідність запровадження радикальних заходів в аграрному секторі економіки була викликана декількома причинами. По-перше, монополія держави на землю гальмувала розвиток не тільки аграрного сектору економіки, але й пов'язаних з ним інших секторів народного господарства. По-друге, незважаючи на те, що Україна мала величезні території сільськогосподарських угідь, в складі якої переважали чорноземи, занадто централізоване регулювання аграрного сектору, недостатнє втілення в сільськогосподарський сектор сучасних агротехнічних технологій привели до того, що аграрний сектор економіки не тільки не розвивався, а знаходився в застійному стані. Ці негативні тенденції вимагали від держави проведення глибоких реформувальних заходів в аграрному секторі економіки.

18 грудня 1990 року Верховна Рада Української РСР прийняла постанову «Про земельну реформу», якою визначила, що земельна реформа, об'єктом якої з 15 березня 1991 року мали стати всі землі Української РСР, є складовою частиною економічної реформи, здійснюваної в Україні у зв'язку з переходом економіки держави до ринкових відносин. Завданням цієї реформи являвся перерозподіл земель з одночасною передачею їх у приватну та колективну власність, а також у користування підприємствам, установам і організаціям з метою створення умов для рівноправного розвитку різних форм господарювання на землі, формування багатуокладної економіки, раціонального використання та охорони земель.

Черговим шагом у сфері правового регулювання земельних відносин стало прийняття 18 грудня 1990 року Верховною Радою Української РСР Земельного кодексу Української РСР.

Після проголошення незалежності Україна фактично приступила до втілення в життя аграрної реформи і створення своєї національної правової бази в сфері земельних відносин.

25 жовтня 2001 року Верховна Рада України прийняла Земельний кодекс України, який діє в даний час.

Більш як за 18 років дії Земельного кодексу України він зазнав значних змін. При цьому, якщо до 2009 року зміни та доповнення до Кодексу носили загальний характер і в значній мірі робили відсилання щодо їх регулювання до інших законодавчих актів, то з 2009 року намітилася тенденція щодо внесення змін та доповнень до Земельного Кодексу України, які носять системний та деталізований характер, і досить конкретизовано і повно регулюють положення та норми Кодексу. Разом з тим, і з урахуванням цих позитивних змін, Земельний кодекс України потребує вдосконалення, оскільки значна частина його статей носить загальний, декларативний характер.

З М І С Т

ВВЕДЕННЯ	5
ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ.....	7
Розділ I ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА	10
Глава 1 Основні положення	10
Стаття 1. Земля — основне національне багатство	10
Стаття 2. Земельні відносини	11
Стаття 3. Регулювання земельних відносин.....	13
Стаття 4. Земельне законодавство та його завдання	17
Стаття 5. Принципи земельного законодавства.....	18
Глава 2 Повноваження Верховної Ради України, Верховної Ради Автономної Республіки Крим та органів місцевого самоврядування в галузі земельних відносин	19
Стаття 6. Повноваження Верховної Ради України в галузі земельних відносин	19
Стаття 7. Повноваження Верховної Ради Автономної Республіки Крим у галузі земельних відносин	21
Стаття 8. Повноваження обласних рад у галузі земельних відносин	24
Стаття 9. Повноваження Київської і Севастопольської міських рад у галузі земельних відносин	25
Стаття 10. Повноваження районних рад у галузі земельних відносин.....	28
Стаття 11. Повноваження районних у містах рад у галузі земельних відносин	29
Стаття 12. Повноваження сільських, селищних, міських рад та їх виконавчих органів у галузі земельних відносин.....	29
Глава 3 Повноваження органів виконавчої влади в галузі земельних відносин.....	31
Стаття 13. Повноваження Кабінету Міністрів України в галузі земельних відносин	31
Стаття 14. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, у галузі земельних відносин	32
Стаття 14-1. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони навколишнього природного середовища, у галузі земельних відносин	39
Стаття 14-2. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, у галузі земельних відносин	40
Стаття 15. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері земельних відносин.....	43

Стаття 15-1. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин	47
Стаття 15-2. Повноваження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері здійснення державного нагляду (контролю) в агропромисловому комплексі, у сфері земельних відносин.....	58
Стаття 16. Повноваження Ради міністрів Автономної Республіки Крим у галузі земельних відносин	61
Стаття 17. Повноваження місцевих державних адміністрацій у галузі земельних відносин	63
Стаття 17-1. Повноваження державних органів приватизації у галузі земельних відносин	64
Розділ II ЗЕМЛІ УКРАЇНИ	64
Глава 4 Склад та цільове призначення земель України	64
Стаття 18. Склад земель	64
Стаття 19. Категорії земель.....	66
Стаття 20. Встановлення та зміна цільового призначення земельних ділянок.....	73
Стаття 21. Наслідки порушення порядку встановлення та зміни цільового призначення земель	77
Глава 5 Землі сільськогосподарського призначення	78
Стаття 22. Визначення земель сільськогосподарського призначення та порядок їх використання.....	78
Стаття 23. Пріоритетність земель сільськогосподарського призначення	81
Стаття 24. Земельні ділянки державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій.....	82
Стаття 25. Приватизація земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій.....	83
Стаття 26. Використання земельних ділянок з меліоративними системами	88
Стаття 27. Збереження права на землю сільськогосподарських підприємств, установ та організацій, особистих селянських і фермерських господарств	90
Стаття 28. Земельні ділянки сільськогосподарських підприємств	91
Стаття 29. Визначення місця розташування земельних ділянок громадян при ліквідації сільськогосподарських підприємств, установ та організацій.....	92
Стаття 30. Розподіл несільськогосподарських угідь при ліквідації сільськогосподарських підприємств	93
Стаття 31. Землі фермерського господарства	94
Стаття 32. Приватизація земельних ділянок членами фермерських господарств	95
Стаття 33. Земельні ділянки особистих селянських господарств	96
Стаття 34. Землі для сінокошення і випасання худоби	100
Стаття 35. Земельні ділянки для садівництва	101
Стаття 36. Земельні ділянки для городництва	103
Стаття 37. Право несільськогосподарських підприємств, установ та організацій на землю	104

Стаття 37 ¹ . Особливості використання та розпорядження земельними ділянками, розташованими у масиві земель сільськогосподарського призначення, а також полезахисними лісовими смугами, які обмежують такий масив	105
Глава 6 Землі житлової та громадської забудови	109
Стаття 38. Визначення земель житлової та громадської забудови	109
Стаття 39. Використання земель житлової та громадської забудови	110
Стаття 40. Земельні ділянки для будівництва та обслуговування жилого будинку, господарських будівель і гаражного будівництва	112
Стаття 41. Земельні ділянки житлово-будівельних (житлових) і гаражно-будівельних кооперативів	113
Стаття 42. Земельні ділянки багатоквартирних будинків	114
Глава 7 Землі природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення	116
Стаття 43. Землі природно-заповідного фонду	116
Стаття 44. Склад земель природно-заповідного фонду	117
Стаття 45. Використання земель природно-заповідного фонду	118
Стаття 46. Землі іншого природоохоронного призначення та їх використання	121
Глава 8 Землі оздоровчого призначення	123
Стаття 47. Визначення земель оздоровчого призначення	123
Стаття 48. Обмеження діяльності на землях оздоровчого призначення	124
Стаття 49. Використання земель оздоровчого призначення	127
Глава 9 Землі рекреаційного призначення	128
Стаття 50. Визначення земель рекреаційного призначення	128
Стаття 51. Склад земель рекреаційного призначення	129
Стаття 52. Використання земель рекреаційного призначення	130
Глава 10 Землі історико-культурного призначення	134
Стаття 53. Склад земель історико-культурного призначення	134
Стаття 54. Використання земель історико-культурного призначення	137
Глава 11 Землі лісгосподарського призначення	139
Стаття 55. Визначення земель лісгосподарського призначення	139
Стаття 56. Власність на землі лісгосподарського призначення	141
Стаття 57. Використання земель лісгосподарського призначення	143
Глава 12 Землі водного фонду	148
Стаття 58. Склад земель водного фонду	148
Стаття 59. Право на землі водного фонду	151
Стаття 60. Прибережні захисні смуги	154
Стаття 61. Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж річок, навколо водойм та на островах	158

Стаття 62. Обмеження у використанні земельних ділянок прибережних захисних смуг уздовж морів, морських заток і лиманів та на островах у внутрішніх морських водах	160
Стаття 63. Смуги відведення	162
Стаття 64. Берегові смуги водних шляхів	163
Глава 13 Землі промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	164
Стаття 65. Визначення земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення	164
Стаття 66. Землі промисловості	165
Стаття 66-1. Землі індустріальних парків	170
Стаття 67. Землі транспорту	178
Стаття 68. Землі залізничного транспорту	179
Стаття 69. Землі морського транспорту	180
Стаття 70. Землі річкового транспорту	181
Стаття 71. Землі автомобільного транспорту та дорожнього господарства	182
Стаття 72. Землі авіаційного транспорту	183
Стаття 73. Землі трубопровідного транспорту	185
Стаття 74. Землі міського електротранспорту	192
Стаття 75. Землі зв'язку	193
Стаття 76. Землі енергетичної системи	195
Стаття 77. Землі оборони	199
Розділ III ПРАВА НА ЗЕМЛЮ	212
Глава 14 Право власності на землю	212
Стаття 78. Зміст права власності на землю	212
Стаття 79. Земельна ділянка як об'єкт права власності	213
Стаття 79-1. Земельна ділянка як об'єкта цивільних прав	213
Стаття 80. Суб'єкти права власності на землю	217
Стаття 81. Право власності на землю громадян	218
Стаття 82. Право власності на землю юридичних осіб	219
Стаття 83. Право власності на землю територіальних громад	220
Стаття 84. Право власності на землю держави	224
Стаття 85. Право власності на землю іноземних держав	227
Стаття 86. Спільна власність на земельну ділянку	227
Стаття 87. Виникнення права спільної часткової власності на земельну ділянку	229
Стаття 88. Володіння, користування та розпорядження земельною ділянкою, що перебуває у спільній частковій власності	229
Стаття 89. Спільна сумісна власність на земельну ділянку	233
Стаття 89 ⁻¹ . Особливості набуття і реалізація права довірчої власності на земельні ділянки	234
Стаття 90. Права власників земельних ділянок	235
Стаття 91. Обов'язки власників земельних ділянок	236

Глава 15 Право користування землею	242
Стаття 92. Право постійного користування земельною ділянкою	242
Стаття 93. Право оренди земельної ділянки	244
Стаття 94. Право приватного партнера, зокрема концесіонера, на земельну ділянку	264
Стаття 95. Права землекористувачів	278
Стаття 96. Обов'язки землекористувачів	279
Стаття 97. Обов'язки підприємств, установ та організацій, що проводять розвідувальні роботи	279
Стаття 97 ¹ . Обов'язки користувачів бурштиноносними надрами, що проводять розвідувальні роботи та/або видобування бурштину	282
Глава 16 Право земельного сервітуту	283
Стаття 98. Зміст права земельного сервітуту	283
Стаття 99. Види права земельного сервітуту	286
Стаття 100. Порядок встановлення земельних сервітутів	288
Стаття 101. Дія земельного сервітуту	291
Стаття 102. Припинення дії земельного сервітуту	292
Глава 16-1 Право користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови	293
Стаття 102-1. Підстави набуття і зміст права користування чужою земельною ділянкою для сільськогосподарських потреб або для забудови	293
Глава 17 Добросусідство	298
Стаття 103. Зміст добросусідства	298
Стаття 104. Попередження шкідливого впливу на сусідню земельну ділянку	299
Стаття 105. Наслідки проникнення на земельну ділянку гілок і коренів дерев	299
Стаття 106. Обов'язки щодо визначення спільних меж	300
Стаття 107. Відновлення меж	309
Стаття 108. Спільне використання межових споруд	310
Стаття 109. Використання дерев, які стоять на межі земельних ділянок	311
Глава 18 Обмеження прав на землю	311
Стаття 110. Поняття обмеження у використанні земельних ділянок, обтяження прав на земельну ділянку	311
Стаття 111. Обтяження прав на земельну ділянку, обмеження у використанні земель	312
Стаття 112. Охоронні зони	328
Стаття 113. Зони санітарної охорони	328
Стаття 114. Санітарно-захисні зони	330
Стаття 115. Зони особливого режиму використання земель	344
Розділ IV НАБУТТЯ І РЕАЛІЗАЦІЯ ПРАВА НА ЗЕМЛЮ	348
Глава 19 Набуття права на землю громадянами та юридичними особами	348
Стаття 116. Підстави набуття права на землю із земель державної та комунальної власності	348

Стаття 117. Передача земельних ділянок державної власності у комунальну власність чи земельних ділянок комунальної власності у державну власність.....	350
Стаття 118. Порядок безоплатної приватизації земельних ділянок громадянами.....	351
Стаття 119. Набуття права на земельну ділянку за давністю користування (набувальна давність).....	359
Стаття 120. Перехід права на земельну ділянку у разі набуття права на жилий будинок, будівлю або споруду.....	362
Стаття 121. Норми безоплатної передачі земельних ділянок громадянам.....	365
Стаття 122. Повноваження органів виконавчої влади, Верховної Ради Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування щодо передачі земельних ділянок у власність або у користування.....	366
Стаття 123. Порядок надання земельних ділянок державної або комунальної власності у користування.....	369
Стаття 124. Порядок передачі земельних ділянок в оренду.....	383
Стаття 125. Виникнення права на земельну ділянку.....	385
Стаття 126. Оформлення речових прав на земельну ділянку.....	385
Глава 20 Продаж земельних ділянок або прав на них на підставі цивільно-правових договорів.....	391
Стаття 127. Продаж земельних ділянок державної чи комунальної власності або прав на них.....	391
Стаття 128. Порядок продажу земельних ділянок державної та комунальної власності громадянам та юридичним особам.....	391
Стаття 129. Особливості продажу земельних ділянок державної або комунальної власності іноземним державам, іноземним юридичним особам.....	397
Стаття 130. Покупці земель сільськогосподарського призначення.....	399
Стаття 131. Набуття права власності на земельні ділянки на підставі інших цивільно-правових угод.....	400
Стаття 132. Зміст угод про перехід права власності на земельні ділянки.....	401
Стаття 133. Застава земельних ділянок або прав на них.....	403
Глава 21 Продаж земельних ділянок або прав на них на конкурентних засадах.....	405
Коментар до глави 21 цього Кодексу.....	405
Стаття 134. Обов'язковість продажу земельних ділянок державної чи комунальної власності або прав на них на конкурентних засадах (земельних торгах).....	406
Стаття 135. Земельні торги.....	415
Стаття 136. Добір земельних ділянок державної чи комунальної власності та підготовка лотів для продажу на земельних торгах.....	423
Стаття 137. Підготовка до проведення та порядок проведення земельних торгів.....	425
Стаття 138. Встановлення результатів торгів.....	441
Стаття 139. Оприлюднення результатів земельних торгів.....	442

Глава 22 Припинення прав на землю	442
Стаття 140. Підстави припинення права власності на земельну ділянку	442
Стаття 141. Підстави припинення права користування земельною ділянкою	445
Стаття 142. Добровільна відмова від права власності або права постійного користування земельною ділянкою	447
Стаття 143. Підстави для примусового припинення прав на земельну ділянку	448
Стаття 144. Порядок припинення права користування земельними ділянками, які використовуються з порушенням земельного законодавства	451
Стаття 145. Припинення права власності на земельну ділянку особи, якій земельна ділянка не може належати на праві власності	458
Стаття 146. Викуп земельних ділянок для суспільних потреб	458
Стаття 147. Примусове відчуження земельних ділянок з мотивів суспільної необхідності	461
Стаття 148. Конфіскація земельної ділянки	464
Стаття 148-1. Перехід права власності на земельні ділянки, що перебувають у користуванні	466
Стаття 149. Порядок вилучення земельних ділянок	468
Стаття 150. Особливо цінні землі та порядок припинення прав на них	471
Стаття 151. Порядок погодження питань, пов'язаних з викупом земельних ділянок для суспільних потреб або з мотивів суспільної необхідності	489
Розділ V ГАРАНТІЇ ПРАВ НА ЗЕМЛЮ	493
Глава 23 Захист прав на землю	493
Стаття 152. Способи захисту прав на земельні ділянки	493
Стаття 153. Гарантії права власності на земельну ділянку	494
Стаття 154. Відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за порушення права власності на землю	495
Стаття 155. Відповідальність органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування за видання актів, які порушують права власників земельних ділянок	496
Глава 24 Відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам	497
Стаття 156. Підстави відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам	497
Стаття 157. Порядок відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам	498
Глава 25 Вирішення земельних спорів	514
Стаття 158. Органи, що вирішують земельні спори	514
Стаття 159. Порядок розгляду земельних спорів органами місцевого самоврядування та центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин	517
Стаття 160. Права і обов'язки сторін при розгляді земельних спорів	518

Стаття 161. Виконання рішення центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері земельних відносин та органів місцевого самоврядування щодо земельних спорів	519
Розділ VI ОХОРОНА ЗЕМЕЛЬ	520
Глава 26 Завдання, зміст і порядок охорони земель	520
Стаття 162. Поняття охорони земель	520
Стаття 163. Завдання охорони земель	523
Стаття 164. Зміст охорони земель	523
Стаття 165. Стандартизація і нормування в галузі охорони земель та відтворення родючості ґрунтів	524
Стаття 166. Рекультивація порушених земель	526
Стаття 167. Охорона земель від забруднення небезпечними речовинами	527
Стаття 168. Охорона ґрунтів	550
Глава 27 Використання техногенно забруднених земель	558
Стаття 169. Поняття техногенно забруднених земель	558
Стаття 170. Особливості використання техногенно забруднених земель сільськогосподарського призначення	560
Глава 28 Консервація земель	561
Стаття 171. Деградовані і малопродуктивні землі	561
Стаття 172. Консервація деградованих, малопродуктивних і техногенно забруднених земель	563
Розділ VII УПРАВЛІННЯ В ГАЛУЗІ ВИКОРИСТАННЯ І ОХОРОНИ ЗЕМЕЛЬ	568
Глава 29 Встановлення та зміна меж адміністративно-територіальних одиниць	568
Стаття 173. Межі районів, сіл, селищ, міст, районів у містах	568
Стаття 174. Органи, які приймають рішення про встановлення та зміну меж адміністративно-територіальних одиниць	572
Стаття 175. Порядок встановлення і зміни меж адміністративно-територіальних одиниць	574
Глава 30 Планування використання земель	576
Стаття 177. Загальнодержавні програми використання та охорони земель	576
Стаття 178. Регіональні програми використання та охорони земель	579
Стаття 179. Природно-сільськогосподарське районування земель	589
Стаття 180. Зонування земель	593
Глава 31 Землеустрій	595
Стаття 181. Поняття землеустрою	595
Стаття 182. Мета землеустрою	596
Стаття 183. Завдання землеустрою	645
Стаття 184. Зміст землеустрою	651
Стаття 185. Організація та порядок здійснення землеустрою	657
Стаття 186. Погодження і затвердження документації із землеустрою	666

Стаття 186-1. Повноваження органів виконавчої влади в частині погодження проектів землеустрою щодо відведення земельних ділянок	678
Глава 32 Контроль за використанням та охороною земель	682
Стаття 187. Завдання контролю за використанням та охороною земель	682
Стаття 188. Державний контроль за використанням та охороною земель	683
Стаття 189. Самоврядний контроль за використанням та охороною земель	759
Стаття 190. Громадський контроль за використанням та охороною земель	771
Глава 33 Моніторинг земель	774
Стаття 191. Призначення моніторингу земель	774
Стаття 192. Завдання моніторингу земель	778
Глава 34 Державний земельний кадастр	779
Стаття 193. Визначення державного земельного кадастру	779
Стаття 194. Призначення державного земельного кадастру	785
Стаття 195. Завдання ведення державного земельного кадастру	785
Стаття 196. Склад відомостей Державного земельного кадастру	787
Стаття 197. Кадастрове зонування	790
Стаття 198. Кадастрові зйомки	790
Стаття 199. Бонітування ґрунтів	791
Стаття 200. Економічна оцінка земель	792
Стаття 201. Грошова оцінка земельних ділянок	796
Стаття 202. Державна реєстрація земельних ділянок	872
Стаття 203. Облік кількості та якості земель	874
Стаття 204. Ведення Державного земельного кадастру	876
Глава 35 Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель	882
Стаття 205. Зміст економічного стимулювання раціонального використання та охорони земель	882
Стаття 206. Плата за землю	883
Глава 36 Відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва	885
Стаття 207. Умови відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва	885
Стаття 208. Звільнення від відшкодування втрат сільськогосподарського та лісгосподарського виробництва	891
Стаття 209. Використання коштів, які надходять у порядку відшкодування втрат сільськогосподарського і лісгосподарського виробництва	892
Розділ VIII ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ ЗЕМЕЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА	894
Глава 37 Відповідальність за порушення земельного законодавства	894
Стаття 210. Недійсність угод щодо земельних ділянок	894
Стаття 211. Відповідальність за порушення земельного законодавства	895

Стаття 212. Повернення самовільно зайнятих земельних ділянок	902
Розділ IX ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ	914
Розділ X ПЕРЕХІДНІ ПОЛОЖЕННЯ	915

Примітка: Земельний кодекс України, Кодекс України «Про надра», Лісовий кодекс України, Водний кодекс України, Кодекс торговельного мореплавства України, закони, постанови Верховної Ради України, Укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, рішення Конституційного Суду України, постанови Пленуму Верховного Суду України, Інформаційні листи Пленуму Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого господарського суду України, накази Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства юстиції України, Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру, Державного агентства земельних ресурсів України, які наведені в даному Науково-практичному коментарі, використані з офіційних сайтів Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, Конституційного Суду України, Верховного Суду, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Вищого господарського суду України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Міністерства екології та природних ресурсів України, Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Міністерства економічного розвитку і торгівлі України, Міністерства юстиції України, Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру.

НАУКОВО-ПРАКТИЧНЕ
ТА НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

ЗЕМЕЛЬНИЙ КОДЕКС УКРАЇНИ

НАУКОВО-ПРАКТИЧНИЙ КОМЕНТАР

*За загальною редакцією доктора юридичних наук
Гиренко Інни Володимирівни*

СТАНОМ НА 3 ЛЮТОГО 2020 РОКУ

Підписано до друку 03.02.2020. Формат 70x100 1/16.
Друк офсетний. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.
Умовн. друк. арк. 75,8.

ТОВ «Видавничий дім «Професіонал»

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів
і розповсюджувачів видавничої продукції
Серія ДК № 1533